

EEN DAG OP HET BRANDWONDENCENTRUM

Auteur: J.K. Zuiker
Vertaald/bijgewerkt:
Nieuwsbrief: 2002
Pagina: 16-17
Jaargang: 25
Nummer: 1
Toestemming:
Illustraties:
Bijzonderheden:
Kernwoorden: brandwonden kinderen pedagogisch medewerker psychologie
Literatuur:

Jan-Kees Zuiker (39) werkt vanaf 1995 als pedagogisch medewerker op de kinderafdeling van het Martini Ziekenhuis in Groningen. Sinds mei 2001 is hij voor 16 uur in de week aangesteld in het Brandwondencentrum (BWC) binnen het ziekenhuis. Daarnaast houdt hij zich bezig met video-interactiebegeleiding op de kinderafdeling. Het BWC is een betrekkelijk kleine afdeling met tien bedden, waarvan twee met IC-capaciteit. Op verzoek van Kind en Ziekenhuis houdt hij bij hoe een willekeurige werkdag er voor hem uitziet.

7.00 uur

Het is nog donker als ik opsta en op de fiets stap om naar het ziekenhuis te gaan. Om 7.30 uur ben ik binnen en vindt de overdracht plaats van de nachtdienst naar de dagdienst. We verdiepen ons in het verpleegkundige dossier van de opgenomen patiënten. Ik richt me op de dossiers van de kinderen. Ik stel me op de hoogte van de ontwikkelingen in de afgelopen dagen. Mijn aandacht gaat vooral uit naar wat er beschreven staat over hun welbevinden, hun spel en hun kind-zijn. Er zijn op het moment twee kinderen: Mark van 3,5 en Bart van 8 jaar. Zij worden allebei alleen op een kamer verpleegd. Met de verpleegkundige die voor het kind zorgt, maak ik afspraken over wie wat wanneer doet.

8.00 uur

Ik loop de kamer van Bart binnen en vertel hem wanneer ik tijd voor hem zal hebben. Ik ga naar Mark en help hem met het ontbijt. Mark eet zelf, ik help hem bij het smeren en snijden van een boterham, niet omdat hij dat door zijn verbranding niet kan, maar omdat hij die vaardigheid überhaupt nog niet machtig is. Hij is een zeer actief kereltje, die nadat hij de grootste buit (van het eten) binnen heeft, alweer snel rondloopt. Trots laat hij de nieuwe trekker zien die hij heeft gekregen van zijn vader. 'Dat is een echt vent' roept hij enthousiast. Hij doelt op het merk van de trekker, Fendt. Ik vertel hem dat ik het eten ga opruimen en dat ik daarna even met de dokter ga praten. Mark weet op deze manier waar hij aan toe is.

8.30 uur

Om klokslag halfnegen begint, onder leiding van de chirurg, de dagelijkse patiëntenbespreking op de afdeling. Van alle patiënten wordt de stand van zaken doorgenomen en beleid bepaald.

9.00 uur

Samen met de verpleegkundige ga ik naar de kamer van Mark. Het is tijd voor het verschonen van de verbanden. De ervaring leert dat kinderen, hoe klein ook, heel snel de dagelijkse routine kennen. Als we de schorten, handschoenen, muts en mondlap tevoorschijn halen, begint hij dan ook direct te protesteren. De taakverdeling tussen de verpleegkundige en mij is duidelijk. Ik ben er om Mark te steunen, vertel hem wat er gebeurt en leidt hem af waar nodig. De verpleegkundige doet het verschoon-, was- en verbindwerk. We proberen Mark zo vlot en gemoedelijk mogelijk te verbinden. Dat het pijn doen kunnen we niet voorkomen, wel kunnen we hem de ruimte geven om uiting te geven aan zijn gevoel. We spreken af dat hij mag gillen als het pijn doet. En terwijl hij zich tijdens de eerste verbandwisselingen flink hield en dapper op zijn lip beet als het zeer deed, lukt het hem vandaag om ook direct uiting te geven aan zijn pijn. Na het wassen van de brandwonden krijgt hij nieuwe zalf en nieuw verband. Zijn de plekken bedekt, dan doen wij de muts en mondlap af, een duidelijk signaal dat het verbandwisselen ten einde is. De opluchting is van het gezicht van Mark af te lezen. De verpleegkundige ruimt de rommel op terwijl ik met Mark ga spelen. De trekkers komen tevoorschijn, wij kruipen samen over de grond en brengen kaartjes van hier naar daar. Het spel is al snel niet meer interessant en Mark rent door de kamer, gilt en geeft een schop tegen de bal die er ligt. Later op de dag spreek ik zijn moeder. Zij herkent de drukte die Mark in het spel laat zien, maar zij vindt wel dat hij het hier veel extremer doet. Blijkbaar heeft Mark dit nodig om ook zijn ongenoegen te uiten.

Het spel dat ik met Mark speel, dient voor mij een aantal doelen. Bovenal moet het hem ontspanning en plezier bieden. Is dat niet het geval, dan stopt Mark er ook direct mee. Het is dus de kunst om zó aan te sluiten bij zijn belevingswereld dat hij kan spelen wat hij wil. Voor mij is spel ook een bron van informatie over hoe het met Mark gaat. Ik toets mijn observaties in gesprekken met ouders van Mark, want zij kunnen mij vertellen of hij anders speelt dan zij van hem gewend zijn. Het spel van Mark kan trouwens zomaar overgaan in verwerkingsspel. Bij hem uit zich dat vooral in plotselinge aanvallen van boosheid waarbij hij plastic servies in het rond gooit.

10.00 uur

Even na tien uur drink ik met een paar collega's een kopje koffie. Ik moet er echt op letten dat ik voldoende drink tijdens zo'n dag op het BWC. De hoge temperatuur op deze afdeling is nodig voor de patiënten, voor ons betekent het dat we extra moeten drinken omdat we ongemerkt meer vocht verliezen dan normaal. Doe je dat niet, dan is de tol 's avonds hoofdpijn. De eerste weken op het centrum heb ik dat moeten leren.

12.00 uur

Om 12.00 uur is het tijd voor het eten. Indien nodig, help ik een kind hierbij. Maar het kan ook zijn dat ik ga eten in het personeelsrestaurant, zodat ik na het eten iets met een kind kan ondernemen. Vandaag is dat het geval.

13.00 uur

Ik ga naar Bart. Hij heeft beide handen verbrand en kan die nu niet gebruiken. Bart heeft een druk programma in het ziekenhuis. Hij moet vervelende dingen doen waar hij geen of nauwelijks invloed op heeft. Hij heeft lange verbandwisselingen door de vele brandwonden (en dat doet pijn), hij moet oefenen met de fysiotherapeut om zijn vingers zo soepel mogelijk te houden (en dat doet ook pijn) en hij moet veel eten en drinken omdat herstellen van brandwonden en op temperatuur blijven veel energie kost. Dat is hard werken.

Voor hem is het belangrijk dat hij soms óók even de baas is en de controle over de situatie heeft. Hem die mogelijkheid bieden, zie ik als een belangrijke taak voor mij. Hierbij is het nodig te zoeken naar aansluiting bij de leefwereld van Bart. Hij is gek van Ajax. Samen kletsen we over voetbal en wat hij gezien heeft op tv. Van een collega heeft hij een bouwplaat van de Arena gekregen, met alle onderdelen voorgestanst. Wij hoeven de stukjes er enkel uit te halen, te vouwen en te plakken. De hoeveelheid stukjes maakt, dat wij er wel weken mee bezig zullen zijn, een heus project. De eerste ring is al klaar.

Als ik bij Bart binnenstap, ligt hij al naar mijn komst uit te kijken. De opdracht die hij mij geeft, past bij het 'spel' dat wij spelen: 'Je moet het stadion pakken'. Zijn handen, dat ben ik. En al kletsend over de wedstrijd van gisteren, werken we verder aan het stadion. In de loop van de tijd, knapt Bart op en kan hij steeds meer. Ik vond het een prachtig moment toen hij zei: 'Geef mij ook eens wat, want zo schiet het niet op'. Terwijl we bouwen aan het stadion zitten we tegenover elkaar. Bart legt zijn voeten in mijn schoot en steeds als ik moet wachten tot een stukje van de bouwplaat gedroogd is 'masseer' ik zijn voeten een beetje. Ik zie dat voor Bart, naast alle pijnlijke aanrakingen die hij moet ondergaan, een ontspannende werking heeft. Er ontstaat zo een erg gemoedelijke sfeer, waarin de commanderende toon die hij aanslaat, duidelijk spel blijkt.

15.30 uur

Aan het eind van de dag doe ik verslag van de werkzaamheden. De verpleegkundige en ik ronden de dag af en verzorgen de overdracht aan de avonddienst. Het is vier uur als ik me omkleed en naar mijn fiets loop. Het wordt al weer donker.

Jan-Kees Zuiker, pedagogisch medewerker Martini Ziekenhuis Groningen.

Dit artikel is overgenomen uit 'Kind en ziekenhuis', het blad van de vereniging Kind en Ziekenhuis. Informatie over de doelstelling en de activiteiten van de vereniging is te vinden op haar website: www.kindenziekenhuis.nl